

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра дошкільної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

_____ 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

напряму підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»

Педагогічний інститут

Київ-2014

УДК 373.2.01:159.9

ББК 74.589

Теорія і методика ігрової діяльності : роб. прог. навч. дисцип. [для студентів напрям підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»] / уклад. С.О. Довбня – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014.– 32 с.

Розробник:

Довбня Софія Олегівна, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол від «03» вересня 2014 року №1

Завідувач кафедри дошкільної освіти

О. А. Половіна

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

М. А. Машовець

*Генери зібрані з РНП.
Структура маюва*

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	7
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни	8
III. Програма	9
<i>Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади ігрової діяльності дітей</i>	9
<i>Змістовий модуль II. Програмно-методичне забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку</i>	11
<i>Змістовий модуль III. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку</i>	13
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Теорія і методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку»	15
V. Плани семінарських занять	16
VI. Завдання для самостійної роботи	21
Карта самостійної роботи бакалавра	24
VII. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)	25
VIII. Система поточного та підсумкового контролю	28
IX. Методи навчання	32
X. Методичне забезпечення курсу	33
XI. Рекомендована література	34
Основна	34
Додаткова	35

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Теорія і методика ігрової діяльності» є нормативним документом КУ імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою дошкільної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки спеціалістів відповідно до навчального плану для спеціальності «Дошкільна освіта» денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра», Національної рамки кваліфікації та Базового компоненту дошкільної освіти – стандарту дошкільної освіти в Україні.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Теорія і методика ігрової діяльності», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Курс «Теорія і методика ігрової діяльності» ґрунтується на класичних та сучасних наукових дослідженнях у галузі ігрової діяльності та є складовою частиною дисциплін циклу професійно-педагогічної підготовки. Її вивчення передбачає розвиток особистості з високим рівнем теоретичних і практичних знань, свідомості і культури. Освіта майбутніх бакалаврів у галузі дошкільної освіти як цілісне культурологічне явище, що включає процеси навчання, виховання, розвитку особистості, повинна спрямовуватися на вміння організовувати ігрову діяльність дітей дошкільного віку, як складову системи дошкільної освіти.

Мета курсу - формування професійної компетентності майбутніх фахівців в галузі дошкільної освіти, що ґрунтується на вивченні теоретико-методичних основ ігрової діяльності дітей дошкільного віку в умовах суспільного дошкільного виховання та сім'ї.

Завдання курсу:

теоретико-методологічні – є систематизація знань студентів про ігрову діяльність (гру); окреслення змісту ігрової діяльності у програмно-методичному забезпеченні дошкільної освіти;

методичні – оволодіння студентами методичними засадами педагогічного супроводу ігрової діяльності дітей дошкільного віку;

практичні – формування умінь доцільно використовувати методи і прийоми організації ігрової діяльності в освітньому просторі дошкільного навчального закладу.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: відомості з історії гри; складові методології ігрової діяльності; принципи, теорії гри, об'єктивні закони і закономірності, концепції, підходи, категоріально-понятійний апарат, функції гри, структуру ігрової діяльності, класифікацію ігор; зміст ігрової діяльності у програмно-методичному забезпеченні дошкільної освіти; методичні засади педагогічного супроводу ігрової діяльності дітей дошкільного віку.

уміти: проектувати ігрову діяльність дітей дошкільного віку; використовувати педагогічні методи і прийоми, які б сприяли засвоєнню теоретичних знань з теорії і методики ігрової діяльності дітей дошкільного віку, розвитку пізнавальних інтересів, формуванню необхідних професійних вмінь і навичок; здійснювати у процесі керівництва грою динамічну мобілізацію всіх її структурних на досягнення позитивного педагогічного результату; забезпечувати розвивально-виховне ігрове середовище у дошкільному навчальному закладі; будувати процес ігрової діяльності на рівнях «педагог – дитина», «педагог – батьки – дитина», «педагог – педагог».

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 108 год., із них 22 год. – лекції, 20 год. – семінарські заняття, 6 год. – індивідуальна робота, 54 год. – самостійна робота, 6 год. – модульний контроль. Вивчення бакалаврами навчальної дисципліни «Теорія і методика ігрової діяльності» завершується складанням заліку.

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта»	За вибором
Модулів – 3	Напрямок підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		3-й; 4-й.
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: портфоліо за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі»		Семестр
Загальна кількість годин – 108		5-й; 6-й, 7-й.
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	22 год.
		Семінарські
		20 год.
		Самостійна робота
		54 год.
		Модульний контроль:
		6 год.
		Індивідуальні завдання:
6 год.		
	Вид контролю: залік	

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	МКР	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Змістовий модуль I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ								
1.	Методологічні основи теорії ігрової діяльності дітей			2				
2.	Характеристика основних компонентів теорії ігрової діяльності дітей			2	2			
3-4.	Теоретичні засади класифікації ігор дітей дошкільного віку			4	4			
Разом		36		8	6	2	2	18
Змістовий модуль II. ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ								
5-6.	Передумови розвитку програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку			4	4			
7-8.	Сучасне програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку			4	2			
Разом		36		8	6	2	2	18
Змістовий модуль III. ОРГАНІЗАЦІЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ								
9-10.	Педагогічні умови організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку			4	4			
11.	Методичні засади організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку			2	4			
Разом		36		6	8	2	2	18
Разом за навчальним планом		108		22	20	6	6	54

III. ПРОГРАМА

Змістовий модуль 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ

Лекція 1. Методологічні основи теорії ігрової діяльності дітей (2год.)

Значення теорії ігрової діяльності дітей для дошкільної освіти. Сутність термінологічного словосполучення «теорія ігрової діяльності» Зміст поняття «методологія теорії ігрової діяльності». Визначення вихідних позицій теорії ігрової діяльності. Характеристика вихідних теорій сучасної наукової інтерпретації ігрової діяльності. Принципи, Об'єктивні закони і закономірності та наукові підходи в методологічному забезпеченні теорії ігрової діяльності. Категоріально-понятійний апарат теорії ігрової діяльності.

Ключові поняття теми: методологія ігрової діяльності, теорія ігрової діяльності, принципи, закони та закономірності.

Рекомендована література:

Основна: **2, 5, 6, 8.**

Додаткова: **10, 13.**

Лекція 2. Характеристика основних компонентів теорії ігрової діяльності дітей (2год.)

Основні складові педагогічної теорії ігрової діяльності дітей як системна цілісність. Структура ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Характеристика структурних компонентів ігрової діяльності (мотиваційний, цільовий, змістовий, процесуально-операційний, контрольний-оцінний, результативний). Середовище як об'єктивна умова розгортання гри. Вплив середовища на гру. Функції ігрової діяльності. Характеристика тенденцій розвитку ігрової діяльності в онтогенезі. Об'єктивні закони та закономірності, за якими розгортається гра. Критерії класифікації ігор дітей. Теорія ігрової діяльності дітей її прикладному педагогічному значенні.

Ключові поняття теми: структура ігрової діяльності, компоненти ігрової діяльності, ігрове середовище, функції гри, розвиток ігрової діяльності, закон соціальної обумовленості гри.

Рекомендована література:

Основна: 5, 7, 8.

Додаткова: 11.

Семінар 1. Структура ігрової діяльності дітей дошкільного віку

Лекція 3. Теоретичні засади класифікації ігор дітей дошкільного віку

Сутність *класифікації* ігор дітей дошкільного віку та її педагогічне значення. Проблема класифікації дитячих ігор в історії вітчизняної педагогіки. Структура гри як критеріальна основа класифікації ігор дітей. Поділ ігор дітей дошкільного віку на дві системоутворюючі групи. Особливості творчих ігор дітей. Якісна характеристика ігор за готовими правилами. Види творчих ігор. Видове розмаїття ігор за готовими правилами.

Ключові поняття теми: *класифікації* ігор дітей, структура гри як критерій класифікації, творчі ігри, ігри за готовими правилами.

Рекомендована література:

Основна: 1, 5, 8, 9.

Додаткова: 11, 12, 15

Семінар 2. Проблема класифікації ігор дітей у психолого-педагогічній літературі.

Семінар 3. Порівняльна характеристика основних класифікаційних груп ігор дітей дошкільного віку.

Змістовий модуль 2
ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІГРОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 4-5. Передумови та розвиток програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку (4 год.)

Основні поняття теми «програма», «методика», «історико-педагогічний процес». Наукові дослідження з даної проблеми.

Історичні етапи періодизації передумов та розвитку програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку.

Соціально-історичні детермінанти формування програмно-методичного забезпечення ігровою діяльністю дітей дошкільного віку.

Ключові поняття теми: програма, методика, історико-педагогічний процес, діти дошкільного віку.

Рекомендована література:

Основна: *1, 5, 7, 8.*

Додаткова: *11.*

Семінар 4-5. Програмно-методичне забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку радянського періоду.

Лекція 6. Сучасне програмно-методичне забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку (2 год.)

Аналіз сприятливих соціальних умов для розвитку теорії й практики національної освіти загалом та порушеної в дослідженні проблеми зокрема на початку 90-их років ХХ століття. Основні нормативно-правові документи: "Базовий компонента дошкільної освіти України" (2012), Національна програма "Освіта" (Україна ХХІ століття) (1994р.), та "Діти України" (1998р.).

Вплив наукового потенціалу в Україні на створення низки освітніх програм для дошкільних навчальних закладів, у яких уже означено проблему ігрової діяльності дітей дошкільного віку.

Мета і завдання роботи дошкільних навчальних закладів у чинних програмах, які рекомендовано Міністерством освіти і науки України.

Ключові поняття теми: нормативно-правові документи, науковий потенціал.

Рекомендована література:

Основна: *1, 3, 9.*

Додаткова: *12,13.*

Семінар 6. Зміст програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності.

Змістовий модуль 3

ОРГАНІЗАЦІЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 7. Педагогічні умови організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку (2 год.)

Психолого-педагогічна оцінка впливу ігрової діяльності на особистісне
Принципи організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Система педагогічних методів і прийомів. Забезпечення продуктивного функціонування всіх структурних компонентів ігрової діяльності.

Розвивально-виховне ігрове середовище ДНЗ. Педагогічна доцільність щодо створення розвивально-виховного ігрового середовища в дошкільному навчальному закладі. Ігровий простір ДНЗ, зміст та його складники.

Особливість методики керівництва творчими іграми та іграми за правилами.

Ключові поняття теми: принципи, структурні компоненти ігрової діяльності, розвивально-виховне ігрове середовище.

Рекомендована література:

Основна: 4, 7, 8, 9.

Додаткова: 11.

Семінар 7-8. Ігри в структурі педагогічного процесу ДНЗ.

Лекція 8-9. Теоретико-методичні засади керівництва ігровою діяльністю (2 год.)

Адміністративно-керівний рівень у постановці актуального напрямку дошкільної педагогіки – ігрова діяльність дітей дошкільного віку. Матеріальне та практичне забезпечення напрямку. Технології організаційно-методичного керівництва: педрада, щомісячний семінар-практикум, пропаганда напрямку серед батьків, індивідуальна робота з родиною,

встановлення зв'язків з різними установами (школа, Музей іграшки тощо) задля здійснення освітньо-виховної роботи дітьми і родинами. Форми організаційно-методичної роботи з вихователями: групові консультації, практичні заняття, круглі столи, дискусії, презентації практичного досвіду.

Практичне забезпечення педагогів, батьків та громадськості шляхом добору методичної літератури, організації виставок, створення опорних конспектів ігор, конкурсів, спільних заходів з родинами, школою.

Ключові поняття теми: технології організаційно-методичного керівництва, форми організаційно-методичної роботи з вихователями.

Рекомендована література:

Основна: *1, 3, 7, 9.*

Додаткова: *11, 12.*

Семінар 9. Організаційно-методичні засади ігрової діяльності дітей дошкільного віку в ДНЗ.

ІV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»

Разом: 108 год., лекції – 18 год., семінарські заняття – 18 год., індивідуальна робота – 6 год., самостійна робота – 60 год., модульний контроль – 6 год.

Модулі	Змістовий модуль І		Змістовий модуль ІІ		Змістовий модуль ІІІ	
Назва модуля	Методолого-теоретичні засади ігрової діяльності дітей		Програмно-методичне забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку		Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку	
Кількість балів за модуль	71 бал		81 бал		106 балів	
Теми лекцій	Методологічні основи теорії ігрової діяльності дітей 2б.	Характеристика основних компонентів теорії ігрової діяльності дітей 1б.	Передумови та розвиток програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку 2 б.	Сучасне програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку 1б.	Педагогічні умови організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку 1 б.	Теоретико-методичні засади керівництва ігровою діяльністю дітей дошкільного віку 2 б.
Теми семінарських занять	Становлення та розвиток гри в історії суспільства 22 б.	Проблема керівництва ігровою діяльністю дітей дошкільного віку 11б.	Програмно-методичне забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку радянського періоду 22 б.	Зміст програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності 11 б.	Ігри в структурі педагогічного процесу ДНЗ 22 б.	Організаційно-методичні засади ігрової діяльності дітей дошкільного віку в ДНЗ 11 б.
Самостійна робота	Табл. 6.1 (20 бал)	Табл. 6.1 (10 бал.)	Табл. 6.1 (15 бал)	Табл. 6.1 (15 бал)	Табл. 6.1 (10 бал.)	Табл. 6.1 (15 бал.)
ІНДЗ					30 балів	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3 (25 балів)	
Підсумковий контроль	ПМК					

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ

Семінар 1. Структура ігрової діяльності дітей дошкільного віку (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Поняття структури.
2. Психологічні засади структурування ігрової діяльності дітей.
3. Структура ігрової діяльності дітей як системне явище.

II. Якісна характеристика структури ігрової діяльності дітей як системного явища.

1. Мотиваційний компонент гри.
2. Особливості цільового компоненту ігрової діяльності.
3. Змістовий (когнітивний) компонент ігрової діяльності.
4. Характеристика процесуально-операційного компоненту.
5. Контрольно-оцінний компонент гри.
6. Результативний компонент ігрової діяльності.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

Основна: 7, 8.

Додаткова література: 11, 12.

Семінар 2. Проблема класифікації ігор дітей психолого-педагогічній літературі (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Сутність поняття класифікація

2. Історичний досвід класифікації дитячих ігор
  3. Теоретична основа класифікації ігор дітей дошкільного віку
  - II. Характеристика основних класифікаційних груп дитячих ігор.
  7. Творчі ігри дітей.
  8. Група ігор за готовими правилами.
  9. Якісна характеристика окремих видів творчих ігор та ігор за правилами.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

Основна : 1, 2, 5, 7, 8.
Додаткова: 11, 12, 15.

Семінар 3. Проблема керівництва ігровою діяльністю дітей дошкільного віку (2 год.).

План заняття

- I. Теоретична частина.
  1. Наукові пошуки педагогічного керівництва ігровою діяльністю дітей дошкільного віку:
    - 1.1. Дослідження Л.В. Артемової про суть соціалізуючої функції гри в її сюжетно-рольовій грі.
    - 1.2. Р.Й. Жуковська – методика керівництва творчими іграми.
    - 1.3. Н.В. Кудикіна – теоретико-методичні засади організації ігрової діяльності дітей.
    - 1.4. Р.М. Римбург – гра як форма активної пізнавальної діяльності.
    - 1.5. Наукові пошуки Н.М. Михайленко – формування сюжетно-рольової гри в дошкільному дитинстві.
    - 1.6. Вплив на розвиток теорії ігрової діяльності дошкільників концепції Г.П. Усової.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

Основна: 7, 8.

Додаткова: 10, 15.

Змістовий модуль 2**ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІГРОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Семінар 4-5. Програмно-методичне забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку радянського періоду.

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Аналіз та порівняння змісту ігрової діяльності у програмах навчання і виховання дітей дошкільного віку радянського періоду.

2. Охарактеризувати методичне забезпечення ігрової діяльності даного періоду.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

Основна: 7, 8.

Додаткова: 13,14.

Семінар 6. Зміст програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Проаналізувати зміст програмного забезпечення ігрової діяльності у чинних програмах ДНЗ України.

2. Порівняти зміст ігрової діяльності у чинних програмах ДНЗ України.

3. Охарактеризувати сучасне методичне забезпечення ігрової діяльності.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

Основна: 1, 3, 9.

Додаткова: 12, 13.

Змістовий модуль 3

**ОРГАНІЗАЦІЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО
ВІКУ**

Семінар 7-8. Ігри в структурі педагогічного процесу ДНЗ (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Виникнення і розвиток гри в ранньому дитинстві.

2. Методичний супровід ігровою діяльністю дітей дошкільного віку:

2.1. Методи і прийоми керівництва творчими іграми.

2.2. Вплив спрямованості і керівництва творчими іграми на розвиток гри як діяльності, оволодіння способами побудови гри, формування особистості дитини, дитячого ігрового співтовариства.

3. Розкрити особливості творчих ігор в структурі педагогічного процесу ДНЗ:

3.1. Сюжетно-ролеві ігри, їх особливості, значення у вихованні дітей.

3.2. Структура сюжетно-рольової гри, її генезис.

3.3. Конструктивно-будівельні, як вид творчої гри, їх особливості і розвиваюче значення.

3.4. Ігри-драматизації та театралізації, їх особливості і розвиваюче значення.

3.5. Ігри з елементами праці, як вид творчої гри, значення на формування особистості дитини.

3.6. Ігри-фантазування, їх значення, особливості в структурі

педагогічного процесу ДНЗ.

4.Охарактеризувати ігри з правилами в структурі педагогічного процесу ДНЗ.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 7, 8, 9.

Додаткова: 11,12.

Семінар 9. Організаційно-методичні засади ігрової діяльності дітей дошкільного віку в ДНЗ (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Презентація досвіду роботи сучасних ДНЗ в організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку.

2. Обґрунтування власної моделі організаційно-методичного керівництва здійснення освітньо-виховної роботи у напрямку ігрової діяльності дітей дошкільного віку.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

Основна: 4, 8.

Додаткова: 12.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ

Тема 1. Методологічні основи теорії ігрової діяльності дітей (4 год.)

1. Створити тематичний словник цитат про «гру» з досліджень зарубіжних психологів (С. Холл, Г. Спенсер, Д.А. Колоцца, К. Гросс, Дж. Селлі, В. Штерн, З. Фрейд, Е. Еріксон, Ч. Дарвін, Ж.Піаже, А. Валлона) – 6 год.

2. Підібрати і записати в тематичний словник цитати про «гру», «ігрову діяльність» з досліджень Ф. Фребеля, М. Монтесорі – 2 год.

3. Проаналізувати і записати в тематичний словник цитати з праць про ігрову діяльність відомих психологів ХХ століття (Л. Виготського, С. Рубінштейна, П. Блонського, В. Зенківського, О. Леонтьєва, Д. Ельконіна, О. Запорожця, Б. Ананьєва, Г. Люблінської) – 3 год.

4. Підібрати і записати в тематичний словник цитати про ігрову діяльність у науковій спадщині видатних педагогів: К. Ушинського, П. Каптерева, А. Макаренка, С. Русової, В. Сухомлинського – 3 год.

Тема 2-3. Характеристика основних компонентів теорії ігрової діяльності дітей (6 год.)

1. Створити і записати в зошит для самостійних робіт модель етапів (періодів) становлення і розвитку «теорії ігрової діяльності дітей»- 2 год.

2. Записати в тематичний словник поняття з наукових досліджень педагогічного керівництва ігровою діяльністю дітей дошкільного віку: Л. Артемової, Н. Гавриш, Р. Жуковської, Н. Кудикіної, Р. Римбург, Н. Михайленко, Г. Усової – 4 год.

Змістовий модуль 2.

ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 4-5. Передумови та розвиток програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку - 12 год.

1. Підібрати і набрати зміст і завдання з ігрової діяльності у програмах навчання і виховання дітей дошкільного віку радянського періоду – 4 год.
2. Розробити і набрати критерії аналізу змісту ігрової діяльності у програмах – 2 год.
3. Скласти і записати в зошит для самостійних робіт каталог до методичного забезпечення ігрової діяльності радянського періоду – 6 год.

Тема 6. Сучасне програмно-методичне забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку - 8 год.

1. Підібрати і записати в зошит для самостійних робіт зміст і завдання програмного забезпечення ігрової діяльності у чинних програмах ДНЗ України – 2 год.
2. Скласти і записати в зошит для самостійних робіт порівняльну таблицю по змісту ігрової діяльності у чинних програмах ДНЗ України – 2 год.
3. Скласти і записати в зошит для самостійних робіт каталог до сучасного методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку – 6 год.

Змістовий модуль 3

ОРГАНІЗАЦІЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 7. Педагогічні умови організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку - 8 год.

1. Опрацювати і записати в зошит для самостійних робіт методики: «Вивчення особливостей сюжетно-рольової гри (за Г.А. Урунтаєвою та Ю.А. Афонькіною)»; «Вивчення узяття дитиною на себе ролі»; «Вивчення усвідомлення сумісної гри і праці як різних видів діяльності» – 3 год.

2. Розробити методику проведення гри із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), враховуючи структуру ігрової діяльності, класифікацію ігор, провідні підходи щодо педагогічного керівництва іграми різних видів, педагогічні методи та прийоми за дослідженням Н.В. Кудикіною (різновид гри, та вікова група за вибором студента) – 5 год.

Тема 8-9. Теоретико-методичні засади керівництва ігровою діяльністю- 12 год.

1. Проаналізувати і записати в зошит для самостійних робіт досвід роботи з ігрової діяльності у зарубіжних освітніх системах – 4 год.

2. Проаналізувати моделі організаційно-методичного керівництва ігровою діяльністю дітей дошкільного віку в ДНЗ і записати в зошит для самостійних робіт – 2 год.

3. Підібрати матеріал до проведення технологій організаційно-методичного керівництва (консультації для вихователів, семінара-практикума, педради) на виконання завдання річного плану ДНЗ на тему: «Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку» і записати в зошит для самостійних робіт - 6 год.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи бакалаврами, подано у вигляді табл. 6.1.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1 МЕТОДОЛОГО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ			
Тема 1-2. Методологічні основи теорії ігрової діяльності дітей (14 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль	20	
Тема 3. Характеристика основних компонентів теорії ігрової діяльності дітей (6 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль	10	
Змістовий модуль 2 ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ			
Тема 4-5. Передумови та розвиток програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку (12 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль	15	
Тема 6. Сучасне програмно-методичне забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку (8 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль	15	
Змістовий модуль 3 ОРГАНІЗАЦІЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ			
Тема 7. Педагогічні умови організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку (8 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль	10	
Тема 8-9. Теоретико-методичні засади керівництва ігровою діяльністю (12 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль	15	
<i>Разом: 60 год.</i>		<i>Разом:</i>	<i>85 балів</i>

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

(навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності спеціаліста, магістра результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання спеціалістами, магістрами *ІНДЗ* прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Теорія і методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку» – це вид науково-дослідної роботи спеціаліста, магістра яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або увесь зміст навчального курсу.

Вид ІНДЗ: реферат. Реферат є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента спрямованої на розвиток у студентів умінь аналізувати, узагальнювати результати наукових досліджень у письмовій формі; коротко і стисло подавати виклад основних положень дослідження, формулювати висновки щодо проаналізованого наукового матеріалу.

Орієнтовна структура ІНДЗ у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1; 7.2.

Шкала оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	4 бали
2.	Складання плану реферату	2 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	4 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	4 бали
Разом		30 балів

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	26 - 30	Відмінно
Достатній	21-25	Добре
Середній	11-20	Задовільно
Низький	0-10	Незадовільно

Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної дисципліни:

I. Сучасний стан дослідження проблеми: «Організація дитячої ігрової діяльності» в наукових доробках:

1. Н. Кудикіна – Формування словника дітей в сюжетно-рольовій грі (старший дошкільний вік);

2. І. Школьна – Педагогічні умови активізації ігрової діяльності дітей старшого дошкільного віку;

3. В. Захарченко – Формування зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку засобами сюжетно-рольової гри;

4. Н. Савінова – Коригування мовлення дітей старшого дошкільного віку в ігровій діяльності;

5. А. Сазанова – Формування первинного економічного досвіду старших дошкільників в ігровій діяльності;

6. Н. Захарова – Соціальна адаптація старших дошкільників засобами ігрової діяльності;

7. К. Карасьова – Розвиток комунікативних функцій дошкільників у процесі творчих ігор;

8. Л. **Алексєєва-Лемовська** – Збагачення словника дітей старшого дошкільного віку театральньо-ігровій діяльності.

9. Н. Гавриш – Гра в освітньому просторі дошкільного закладу.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Теорія і методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку».

Бакалавр може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення спеціалістів, магістрів із дисципліни «Теорія і методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю за 9-11 семестри.

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	9	9
2.	Відвідування семінарських занять	1	9	9
3.	Виконання домашнього завдання	5	17	85
4.	Робота на семінарському занятті	10	5	50
5.	ІНДЗ	30	1	30
6.	Модульна контрольна робота	25	3	75

Максимальна кількість балів 258

Дисципліна з екзаменом $258:100=2,58$; Студент набрав 258 бали;
Розрахунок $258: 2,58= 100$ балів; Оцінка за шкалою: А.

У процесі оцінювання навчальних досягнень спеціалістів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- *Методи письмового контролю:* модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- *Комп'ютерного контролю:* тестові програми.
- *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень бакаларів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує бакалавр за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проектів»).

Модульний контроль знань спеціалістів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються бакалаврам упродовж вивчення дисципліни «Теорія і методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку».

Таблиця 8.4

МОДУЛІ						ІНДЗ ЗМ 1, ЗМ 2, ЗМ 3.	Модульні контрольні роботи ЗМ 1, ЗМ 2, ЗМ 3.	ПМК
Змістовий модуль 1 (семінарське заняття, самостійна робота)		Змістовий модуль 2 (семінарськ е заняття, самостійна робота)		Змістовий модуль 3 (семінарське заняття, самостійна робота)				
Т 1- 2	Т 3	Т 4-5	Т 6	Т 7	Т 8-9	30	75	
24	22	29	27	23	28			

Разом: 258 бали

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф, д-р пед. наук; Авт. кол-в: Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л., Гавриш Н. В., Долинна О. П., Ільченко Т. С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М. А., Низковська О. В., Панасюк Т. В., Піроженко Т. О., Поніманська Т. І., Сідельнікова О. Д., Шевчук А. С., Якименко Л. Ю. — К.: Видавництво, 2012. — 26 с.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко; гол. ред. С. Головка. - К.: Либідь, 1997. - 374 с.
3. Дитина: Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк, К.І. Волинець; наук. кер. програмою: О.В. Проскура, Л.П. Кочина, В.У. Кузьменко, Н.В. Кудикіна; авт кол.: [Г.В. Беленька, Е.В. Белкіна, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білоskalенко, С.А. Васильєва, М.С. Вашуленко та ін.] / Мін. осв. і наук., мол. та спорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. — 3-є вид., доопр. та доп. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. — 492 с.
4. Довбня С.О., Кудикіна Н.В. Методика керівництва творчими іграми дітей дошкільного віку на суб'єкт –суб'єктних засадах у практиці дошкільної освіти // Дитячий садок. — 2012 - №5 (67) — С.24-27.
5. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний редактор В.Г. Кремень. — К: Юрінком Інтер, 2008. — 1040 с.
6. Євтух М. Б. Педагогіка: теорія та історія / Галузинський В. М., Євтух М. Б.: навч. посіб. — К. : Вища шк., 1995. — 237 с.
7. Ігрова діяльність у дошкільній освіті п'ятирічних дітей (педагогічний супровід до програми «Дитина / За загальною редакцією професора Кудикіної Н.В. / — Навчально-методичний посібник — К.: Вид-тво КУ імені Б.Грінченка, 2011. — 230 с.

8. Кудикіна Н.В. Теорія ігрової діяльності: моногр./ Н.В. Кудикіна. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 236 с.

9. Методичні рекомендації до Програми виховання і навчання дітей від двох до семи років «Дитина» / наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк, К.І. Волинець; наук. кер. програмою: О.В. Проскура, Л.П. Кочина, В.У. Кузьменко, Н.В. Кудикіна; авт. кол.: Е.В. Беленька, Е.В. Белкіна, О.Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білокаленко, С.А. Васильєва, М.С. Вашуленко [та ін.] / Мін. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – 3-є вид., доопр. та доп. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 400 с.

Додаткова література:

10. Довбня С.О. Гра як історико-педагогічний феномен / Софія Олегівна Довбня // Збірник наукових праць «Педагогічна освіта: теорія і практика». – Випуск 9 – Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2011. – С. 245 - 250.

11. Кудикіна Н.В. Теоретико-методичні засади організації ігрової діяльності дітей / Н.В.Кудикіна // Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної і початкової освіти. Навчально-методичний посібник / [за ред. Г.С.Тарасенко]. – К.: видавничий Дім «Слово», 2010. – С. 11 – 25.

12. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: „Академвидав”, 2004. – 456с.

13. Степанова Т.М. Трансформації змісту передшкільної освіти в історії розвитку вітчизняної дошкільної педагогіки (кінець XIX-XX століття): [монографія] / Т. М. Степанова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. - 424 с.

14. Типовая программа воспитания и обучения в детском саду / Под ред. Р.А. Курбатовой, Н.Н. Поддякова. – М.: Просвещения, 1984. -175 с.

15. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки / Упор. і авт. вступ. статей З.Н. Борисова, В.У. Кузьменко, за заг. ред. З.Н. Борисової. К.: Вища школа, 2004. - 512 с

Робоча програма навчального курсу
«ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»

Укладач: *Довбня Софія Олегівна*, старший викладач кафедри дошкільної освіти.

Б 72. Теорія і методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Програма навчальної дисципліни / Укладач: Довбня С.О. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. – 37 с.

